

Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 15.05.1996, sp. zn. 11 To 78/94, ECLI:CZ:VSPH:1996:11.TO.78.1994.1

Číslo: 19/1997

Právní věta: K podmínkám aplikace ustanovení § 211 odst. 1 tr.ř.:Obsahuje-li výpověď svědka popis skutkových okolností důležitých pro rozhodnutí, které se týkají několika obžalovaných, může soud místo výslechu takového svědka v hlavním líčení číst protokol o jeho výpovědi jen tehdy, pokud s tím souhlasí státní zástupce a všichni tito obžalovaní. Nedodržení tohoto pravidla je podstatnou vadou řízení ve vztahu k výročkům rozhodnutí týkajícím se obžalovaného, který s přečtením takového protokolu nesouhlasil, neboť k takto provedenému důkazu nelze v jeho případě přihlížet a významné skutkové okolnosti tak zůstanou neobjasněny.

Soud: Vrchní soud v Praze

Datum rozhodnutí: 15.06.1996

Spisová značka: 11 To 78/94

Číslo rozhodnutí: 19

Číslo sešitu: 3

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Dokazování

Předpisy: 141/1961 Sb. § 211 odst. 1

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

K odvolání obžalovaného J. P. Vrchní soud v Praze zrušil rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 30. 9. 1993 sp. zn. 2 T 11/91 ohledně tohoto obžalovaného v celém rozsahu a věc vrátil městskému soudu, aby ji znovu projednal a rozhodl.

Z odůvodnění:

Napadeným rozsudkem Městského soudu v Praze byl obžalovaný J. P. uznán vinným trestným činem krádeže podle § 247 odst. 1 tr. zák., ve znění účinném do 1. 1. 1992 (dále jen tr. zák.), a odsouzen podle téhož ustanovení k trestu odnětí svobody v trvání osmi měsíců. Podle § 58 odst. 1 písm. a) tr. zák. byl výkon trestu podmíněně odložen a podle § 59 odst. 1 tr. zák. byla stanovena zkušební doba v trvání dvou roků.

Stejným rozsudkem bylo pravomocně rozhodnuto o vině a trestu spoluobžalovaných P. V., D. M., J. V., O. B. a A. Š.

Podle skutkových zjištění Městského soudu v Praze se obžalovaný J. P. trestného činu krádeže podle

§ 247 odst. 1 tr. zák. dopustil tím, že:

1) společně s původně spoluobžalovanými P. V. a D. M. v době ze 4. na 5. 5. 1990 v Praze 1 po dohodě navázala obžalovaná D. M. známost s poškozeným L. N., který ji pozval do vypůjčeného bytu uživatelů manželů B. v Praze 9, kam se potom dostavili obžalovaní P. V. a J. P. společně a s odděleně stíhaným M. Č. Poté, co jim poškozený otevřel, vstoupili do bytu, kde se obžalovaný P. V. vydával za manžela obžalované, poškozený L. N. pak pod jejich vlivem nekladl odpor a umožnil jim, aby mu odcizili bundu v hodnotě 30 Kč, koženkové pouzdro v hodnotě 30 Kč, kabelku v hodnotě 30 Kč a ke škodě uživatelů bytu M. B. a Ing. arch. M. B. magnetofonové kazety, fotoaparát, radiomagnetofon, oděvy, kosmetiku, šperky a způsobili tak celkovou škodu 27 285 Kč,

2) společně s původně spoluobžalovanými O. B., P. V. a J. V. dne 2. 5. 1990 v Praze 7, kam po předchozí dohodě pomocí vysílačky vozů taxislužby odvezl obžalovaný O. B. podnapilého poškozeného M. U., obžalovaní P. V., J. P. společně s odděleně stíhaným M. Č., které tam za tím účelem dovezl obžalovaný J. V., využili podnapilosti poškozeného a odcizili mu peněženku s částkou 300 Kč, 100 DM a řetěz v hodnotě 5520 Kč, pak utekli a odjeli vozem taxi, v němž čekal obžalovaný J. V., a způsobil tím škodu celkem 7827 Kč.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonné lhůtě obžalovaný J. P. odvolání směřující proti výroku o vině i výroku o trestu. V odůvodnění odvolání namítal, že jde-li o dílčí útok pod bodem 1) napadeného rozsudku, byla k němu provedena celá řada důkazů, avšak není jimi prokázáno, že by se on jakýmkoliv způsobem podílel na popsáném jednání. Jenom z faktu, že byl na místě činu, nelze dovodit, že je spolupachatelem trestného činu. Ve vztahu k dílčímu útoku pod bodem 2) zdůraznil, že za poškozeným jel jako ochrana obžalovaného P. V., podle jehož tvrzení nemělo jít o krádež, ale jen o připomenutí dluhu. Obžalovaný nebyl ani srozuměn s tím, že jde o trestnou činnost ze strany spoluobžalovaného P. V. Podle názoru odvolatele Městský soud v Praze nehodnotil správně provedené důkazy, nebyl-li obžaloby podle § 226 písm. c) tr. ř. zproštěn.

Obžalovaný v závěru odvolání navrhl, aby Vrchní soud v Praze napadený rozsudek podle § 258 odst. 1 písm. b) tr. ř. ohledně jeho osoby zrušil a aby dále postupoval podle § 259 odst. 3 tr. ř.

Vrchní soud v Praze přezkoumal podle § 254 odst. 1 tr. ř. zákonnost a odůvodněnost všech výroků rozsudku, proti nimž mohl obžalovaný podat odvolání, i správnost postupu řízení a dospěl k následujícím závěrům:

V posuzované věci bylo provedeno řízení, v němž nedošlo k vadám, které by mohly mít vliv na možnost uplatnění práva obhajoby. Se stejnou důsledností však nebylo postupováno v souladu s těmi ustanoveními trestního řádu, která zabezpečují objasnění věci. Městský soud v Praze nepostupoval tak, aby byl zjištěn skutkový stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro jeho rozhodnutí (§ 2 odst. 5 tr. ř.). Při svém rozhodování přihlížel i ke skutečnostem, které vyplývaly z důkazů, které nebyly v hlavním líčení provedeny, popř. nebyly provedeny zákonným způsobem. Přes veškerou pozornost, kterou Městský soud v Praze objasnění věci věnoval, neprovedl v hlavním líčení všechny potřebné a dosažitelné důkazy, nevypořádal se se všemi okolnostmi významnými pro rozhodnutí, a proto nemohlo být o vině obžalovaného J. P. spolehlivě rozhodnuto.

Z protokolů o hlavním líčení je patrné, že dne 14. 1. 1992 bylo konáno hlavní líčení, v němž došlo ke změně složení senátu, a proto muselo být hlavní líčení nehledě na předchozí procesní činnost Městského soudu v Praze provedeno znovu. K hlavnímu líčení se nedostavil obžalovaný J. V., obžalovaný P. V. se ze zdravotních důvodů necítil být schopen účasti v hlavním líčení, a proto soud podle § 23 odst. 1 tr. ř. věc obžalovaných J. V. a P. V. vyloučil ze společného řízení. Jmenovaní obžalovaní se osobně dostavili k odročenému hlavnímu líčení dne 28. 9. 1993 a Městský soud v Praze

podle § 23 odst. 3 tr. ř. jejich věc spojil ke společnému projednání a rozhodnutí s věcí, z níž byla původně vyloučena. Městský soud v Praze ale pochybil, pokud v hlavním líčení, ať již konaném bez přítomnosti označených obžalovaných, nebo v jejich nepřítomnosti, po změně složení senátu důkaz výpovědí obžalovaných J. V. a P. V. neprovedl, nevyslechl je, ani nepřečetl protokoly o jejich výpovědích. Tento nedostatek je o to závažnější, že jde o důkazy, o něž Městský soud v Praze opřel svůj výrok o vině i ve vztahu k obžalovanému J. P. Výpověď obžalovaného P. V. se týkala obou dílčích útoků, jimiž byl obžalovaný J. P. uznán vinným, výpověď obžalovaného J. V. pak měla svůj význam především ke zjištění skutkového stavu v návaznosti na dílčí útok pod bodem 2) napadeného rozsudku. Přestože tyto důkazy v hlavním líčení provedeny nebyly, Městský soud v Praze se v rozporu s ustanovením § 220 odst. 2 tr. ř. v odůvodnění přezkoumávaného rozhodnutí opřel i o tyto důkazy a přihlížel tak i ke skutečnostem, které nebyly v hlavním líčení probrány. V důsledku absence těchto důkazů nebylo ani možno vypořádat se s námitkami obžalovaného uplatněnými v odůvodnění jeho odvolání.

Městskému soudu v Praze je nutno vytknout, že v hlavním líčení po změně složení senátu neprovedl či se alespoň nepokusil provést důkaz výslechem odděleně stíhaného M. Č. v procesním postavení svědka. Výpověď svědka M. Č. mohla přispět k objasnění skutkového stavu v návaznosti na dílčí útok pod bodem 1) napadeného rozsudku, když byl na místě činu a byl přítomen kontaktu poškozeného L. N. s obžalovanými.

Souhlasit nelze ani s právním názorem Městského soudu v Praze, který zaujal k otázce splnění procesních podmínek ustanovení § 211 odst. 1 písm. a) tr. ř. (obdobně nyní § 211 odst. 1 tr. ř.) pro přečtení protokolu o výpovědi svědka L. N. místo osobního výslechu svědka v hlavním líčení.

Z odůvodnění napadeného rozsudku, jakož i z protokolu o hlavním líčení, je zřejmé, že Městský soud v Praze protokol o výpovědi svědka L. N. v hlavním líčení přečetl podle § 211 odst. 1 písm. a) tr. ř., souhlas s tímto postupem vyjádřili státní zástupce i obžalovaní s výjimkou obžalovaného J. P.

Městský soud v Praze odůvodnil svůj postup tím, že zdůraznil výslech svědka L. N. v hlavním líčení dne 1. 10. 1991 před změnou složení senátu, která spočívala pouze ve změně jedné soudkyně, jež se s obsahem spisu včetně výpovědi svědka L. N. seznámila a sama o jeho nové slyšení nepožádala. Za této situace by podle názoru soudu měly dokazované skutečnosti, o nichž by svědek vypovídal, jen menší význam z pohledu kritérií § 211 odst. 1 tr. ř., účinného do 1. 1. 1994. Současně Městský soud v Praze uzavřel, že nesouhlasil-li obžalovaný J. P. se čtením protokolu o výpovědi svědka, nebude soud při úvaze o účasti obžalovaného k výpovědi svědka přihlížet a výpověď svědka nebude soudem jakkoliv hodnocena ve vztahu k obžalovanému J. P.

Vrchní soud v Praze se neztotožňuje s přístupem Městského soudu v Praze k aplikaci ustanovení § 211 odst. 1 tr. ř. související se změnou složení senátu. Třebaže byl svědek L. N., jehož výpověď má zásadní význam pro zjištění skutkového stavu u dílčího útoku pod bodem 1) napadeného rozsudku, již v hlavním líčení osobně slyšen před změnou ve složení senátu, pak po skutečnosti zakládající nutnost hlavní líčení provést znovu (§ 219 odst. 2 věta druhá tr. ř.), je třeba hlavní líčení provést při respektování všech základních zásad trestního řízení, tedy i zásady ústnosti a bezprostřednosti (§ 2 odst. 11, 12 tr. ř.). Splnění tohoto požadavku nemůže ovlivnit jen dílčí změna ve složení senátu, ani okolnost, že nový člen senátu nežádá o výslech svědka.

Popsaný postup Městského soudu v Praze má ve vztahu k obžalovanému J. P. charakter podstatné vady řízení, zvaží-li se, že protokol o výpovědi svědka byl čten, aniž by s tímto postupem souhlasil i obžalovaný J. P. Je zřejmé, že výpověď svědka obsahovala významné skutkové okolnosti společné všem zúčastněným obžalovaným a postup Městského soudu v Praze je třeba označit za nepřipustný zásah do zákonných podmínek provádění důkazů. Neobstojí ani závěr, že by z výpovědi svědka společně pro popis jednání obžalovaných mohlo dojít k vyčlenění skutkových údajů vztahujících se

pouze k některému ze spoluobžalovaných, k nimž by posléze soud nepřihlížel. Obsahuje-li výpověď svědka významné skutkové okolnosti týkající se několika spoluobžalovaných, pak, nedojde-li případně k vyloučení věci proti některému z nich ze společného řízení, je třeba ke splnění postupu podle § 211 odst. 1 tr. ř. souhlasu státního zástupce a všech těchto obžalovaných.